

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Ex patientia voluptas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A Hominem bello inutilem ostendere qui volunt, manum abscisso pollice faciunt: digitus enim hic summotus, hominem actionibus & praesertim bello inutilem reddit. Haec de causa legas graviter animam versum in nonnullos, qui bellum detrectandi causa sponte sibi pollices amputassent, ut a senatu in C. Voctienum, vel ut a sibi legitur, Voctienum: a Caesare etiam Augusto in quendam equitem Rom. qui duobus filiis adolescentibus causa detrectandi sacramenti pollices amputaverat. Marcellinus cum Gallos militiae semper obvios & expositos ostendere conetur, nostram vero ignaviam (quod Graeci vir ingenii libenter admodum facit) incessere, reprehensionique obiectare, neminem unquam apud eos ait, quod in Italia plerumque accidit, munus Martium pertimescentem pollicem sibi praecidere. Sane vero Athenienses, crudeli admodum atque immani exemplo, Arginetarum juventuti pollices praeciderunt, ne populus qui classe valebat, descendere secum posset in virium maritimarum certamen.

*At sic et
Hic est
Galli belli
conferes Ita
lis, ex Mar
cellino.*

DE INDICE. CAP. XII.

Pollici proximus est Index, ita dictus, quod eum porrigere solemus indicando. Sunt qui eum Salutatorium etiam appellent, sunt qui Medicum, neque desunt qui Lichenon esse velint: sed horum prosequi controversias, nostri non est instituti, qui ad hieroglyphica festinamus. Satis igitur fuerit eum Indicem Romano nomine nuncupare.

SILENTIUM. CAP. XIII.

Praecipuum igitur digiti huius hieroglyphicum est, silentium indicare, si ori appressus figuretur, quo gestu Titi Livii Pataviani imago supra fores praetorii in ejus urbe patria dicata: nempe quod is scribendo a deo multa complexus, scriptoribus aliis silentium indixisse videatur. Hinc apud Apulejum libro 1. Metamorph. legas: *At illi digitem a pollice proximum ori suo admovent, & in stuporem attonitus, Tace, tace, inquit.* Et Pontianus Pontifex Epistola quadam: *Si est tibi intellectus, responde proximo: si autem basti as sit manus super os tuum.* Ita & Eutychnianus, quae verba sunt ex Salomonis dictis. Et Damascus epistola de Coepiscopis, *Digitum ori imponite, hoc est, nihil alterius loquamini.* Ita & apud Jobem c. 31. *Principes cessabant loqui, & ori suo digitem superponebant.* In omnibus vero templis, ubi colebatur Isis & Serapis, simulacrum erat digito labris impresso, quod multi interpretantur, tacendum esse: illos itidem mortales fuisse. Sed quae fuerit Harpocratis effigies apud Aegyptios, literariis ludis omnibus innotuit. Figmentum hoc porro totum Aegyptiacum fuit, quod digito labris impresso, significaret de diis immortalibus habendum, in quos ne licentiosi loquendo simus, a Platone etiam monemur, Legibus. Alias Harpocratis sigillum in anulis gestari solitum a veteribus ea de causa tradit Plinius, ut silentium de agendis rebus indicarent. Angeronae autem effigies obligato ob-signatoque ore fuit apud Romanos, ut silentio praetereundum innueret, in cuius tutela numinis urbs Roma esset, quodque proprium illi nomen ob eam scilicet superstitione, ne tutelares dii sacris quibusdam avocarentur, devoverenturve. Hinc Valerium Soranum neci traditum constat, quod arcanum hoc propalare ausus esset. Eaque de causa Plinius de Roma loquens ait: *Cujus nomen alterum dicere arcanis ceremoniarum nefas habetur.* Quod vero ad ob-signatum os facit, Alexander Macedo cum matris epistolam accusationis in Antipatrum plenam una cum Hephastione legisset, detractum est digito signatorum anulum ori illius appressit, silentii monumentum.

*De Angero
na Macrob.
Sat. lib. 1. c.
1. o.
Effigies An
gerona.*

EX PATIENTIA VOLUPTAS. CAP. XIV.

Sed nihil fere tam erudite traditum a quopiam est, ut non ingenia inventa sint, quae aliorum commentationes evertere conarentur. Inventus est siquidem scriptor Masurius nomine, qui Angeronae simulacrum, quod Romae in sacello Voluptatis obligato, uti superius, ob-signatoque ore visebatur propterea confictum ait, quod qui suos dolores anxietatesque dissimulat, patientiae beneficio ad maximam perveniat voluptatem. Nam & Verrius Flaccus Angeronam dici ait, quod angores & animorum sollicitudines propitiata depellat. Sed quamvis alia atque alia etiam super Harpocrate commentati sint ingeniosi viri, illud ego minime dissimularim, quod summae eruditionis authores approbasse videntur.

*Hoc a Ma
crob. Sat. 1.
1. c. 1. o.
Ratio sumu
laci Angi
pocrati.*

tur, summum Deum ex eo figmento silentio coli debere, quod & in Pisce, & in Crocodilo, & alibi ex Jamblichi monitis aperuimus. Et in pietatis Christianæ sacris preces pleræque sunt, quas ad Optimum Maximumque Deum nulla emissa voce dirigere jubemur. Super Harpocrate demum Plutarchus multa, quæ quorundam multorum commentariis vulgata sunt, ea non existimavi hic ad commemorandum necessaria. Illud unum minime præteribo, traditum ab Ægyptiis Oron & Harpocratem digito ad labia appresso coalitoque in lucem editos, eodemque modo & Heraiscum, magnæ apud eos celebritatis viros. Jam apud Romanos silentii nota fuit S, prima ejus nominis litera, quæ tricliniis, & diætarum foribus superponi consueverat, ut inde silentium convivis indiceretur, quando multa inter bibendum dici soleant licentius atque liberius, quæ palam efferre nefas. Unde Flaccus Torquato ad cœnam invitato cauturum se pollicetur, ne fidos inter amicos sit, qui dicta foras eliminat. Et convivas memores odio habendos esse, Græco, quod Martialis ponit, adagio monemur, *μηνονα ουνοστέλω* Procille. Vino enim libertas, unde Lyæi nomen, attributa apud Comicos nonnunquam invenias ad S literam, T quoque adjectam, ut Phormione Terentius, S T.

Si memorem compositionem.

DE MEDIO. CAP. XV.

Hinc Gallium Licher. Procopium, nimirum Sophistam in epistolis.

Medius à situ ipso nomen accepit, ab officio Medicus, à loquendi usu Infamis & impudicus. Sunt qui hunc non Hallum, sed Lichanon velint, *ἰατρὸν τὸ λέειχλον*, quod nos Lambere dicimus, ut ita exploratis uniuscujusque rei saporibus quid ad stomachum faciat quidve ab eo repudietur, intelligamus. Apud Procopium legimus, summo quid digito gustatum, cum tamen in digito nullo gustandi vis esse possit: intellexerit tamen ille, sublitera digiti extremitate ori aliquid admodum.

STOMACHUS. CAP. XVI.

Cur digitus præsertim medius stomachum significet.

Sane quidem Ægyptii sacerdotes, ut apud Horum habetur, ex digiti pictura stomachum hieroglyphice intelligebant: sed neque certus illic digitus, neque cur id fecerint, explicatur. Dici forte posset ab officio, quia solent, qui gravantur ex crapula, auxilium alleviationemque ab eo plurimum deprecari, quo scilicet in summum gutturis immisso, incitata nausea evomere compellantur, atque ita sibi incommodi ejus remedium comparant. Vel quia Medici stomachum totius corporis Regem appellant: quippe qui omnibus portiones suas certa quadam dimensione impartiri videatur. Digiti vero præcipuum hieroglyphicum est, mensuram præ se ferre: de qua multa paulo post loco suo. Ea vero à medio ad extremum unguis, & ad radicem suam, æqua dimensione divisus, alterutra pollicem & auricularem æquat, circino ad interiores cutis angulos appresso: mox frontem, nasum, aures, & pleræque alias humani corporis partes dimetitur, cujus quidem rei studium ad pictores, & statuarios delegabo. Neque me latet, esse qui Lichani nuncupationem in anularem transferant, sed ipsi sententiam suam probent. Quem nos Medium & Medicum dicimus, hic nimirum est, qui etiam impudicus.

INFAMIA. CAP. XVII.

De Diogene dictum. Perseus in Satyris. D. Laert in ejus Vita. A Martiale.

Exporrectus enim medius, reliquis in pugnum attractis, virilis pudendi species quædam ostenditur, eoque gestu infamiae est hieroglyphicum, de quo Satyricus:

— *Cum fortuna ipse minaci*

Mandaret laqueum, mediumque ostenderet unguem.

de Diogene dictum, qui hospitibus quibusdam Demosthenem videre, cognoscereque anxie quantantibus eum ostendit, medio digito, pro indice porrecto, ut scilicet illum impudicitiae aut ignominiae cuiuspiam notaret. Mitto illa nota nimis: *Et impudicum ostendit digitum.*